

Jedinstvena klinika na svijetu

[Mevlida Talovic](#) 20/02/2014, Švedska

dr Cecilia Bergh Foto:

Sve donedavno, Švedska je bila prepoznatljiva u svijetu po svojoj automobilskoj industriji ("Saab", "Volvo"), koja čini veliki dio izvoza ove zemlje. Međutim od 2010. godine, Švedska je krenula sa exportom jedne nove grane - izvozom zdravstva! Te su godine, naime, Amerika i Australija u liječenju anoreksije uveli u svijetu jedinstvenu metodu - MANDOMETERMETODA, čiji je pronalazač dr medicine Cecilia Bergh.

Naučnim istraživanjima ova veoma uspješna žena počela se baviti još za vrijeme studija medicine, a kasnije je čitav svoj radni vijek posvetila naučno-istraživačkom radu upravo u ovoj oblasti. Njena doktorska disertacija početkom 80-ih bila je na temu anoreksije i bulimije. Od tada do 1993. Cecilia je radila na Karolinskoj Univerzitetskoj klinici (pri Neuroendokrinološkoj klinici) baveći se isključivo naučno-istraživačkim radom u ovoj oblasti. U saradnji sa kolegom i profesorom na Karolinskom Institutu (Per Södersten) Cecilia je već 1993. godine bila na kraju svojih istraživanja u pronalasku metode kojom bi se pacijenti oboljeli od anoreksije "naučili da jedu" uz pomoć jednog aparata kojeg su još tada nazvali "MANDOMETER", a svojim, kasnije otvorenim klinikama, dali su ime "MANDOMETERKLINIKA", koje su postale - švedski izvozni uspjeh!

I dok je Cecilia bila već pri kraju svog "otkrića" te 1993. godine, u kasne sate oktobra 1993. na Akutni odjel klinike u Huddinge bolnici stigla je jedna od anoreksije teško bolesna pacijentica. Imala je 17 godina i bila je teška svega – 29 kg!

"Dežurni ljekar kontaktirao je Psihijatrijsku kliniku, ali tamo su rekli da je ona u tako teškom stanju da oni - ne mogu preuzeti takav slučaj. U svom razmišljanju na koju kliniku bi mogao uputiti teško bolesnu pacijenticu, sjetio se da na istoj klinici postoji i radi tim istraživača koji se bave izučavanjem upravo problema poremećaja jedenja. Zamolio je porodicu pacijentice koja je u veoma teškom stanju stigla do Akutnog da malo sačekaju, pokucao na moja vrata i pitao me - da li bih ja mogla preuzeti brigu o takvom pacijentu... Bio je to izazov kojeg nisam ni mogla ni htjela

da propustim. Rekla sam da hoću i pošla sa kolegom na Akutni odjel gdje sam srela moju prvu pacijenticu", počinje svoju priču dr Cecilia Bergh.

Nakon devet mjeseci teškog rada pacijentica je potpuno ozdravila i danas radi kao veoma uspješan pravnik u EU-administraciji.

"I tada je sve počelo... Od tada do danas mi smo na našim klinikama ponosni na 750 pacijenata koji su pomoću naše sada već potpuno razvijene metode za liječenje anoreksije - postali zdravi!"

Molim dr Ceciliu da našim čitaocima objasni koja je razlika između anoreksije i bulimije (pošto su oba pojma vezana za prevelik gubitak tjelesne težine).

"Anorektičari jedu uvijek vrlo sporo i budu potpuno siti – vrlo brzo. O bulimiji govorimo onda kad pacijent jede vrlo brzo i nikada ne postižu osjećaj sitosti."

Danas je vaša klinika jedinstvena klinika u svijetu po načinu i metodi liječenja ovih bolesti. Šta je to što je čini jedinstvenom i kako to da je vaša klinika postala vrlo značajan "izvozni" faktor za Švedsku?

- Vrlo je velika razlika između metode liječenja na našim "Mandoklinikama" i onih koje se bave tradicionalnom terapijom ovih oboljenja. Naših 75% pacijenata bude potpuno izliječeno u prosjeku nakon 12,5 mjeseci, a 90% pacijenata to zadržava i nakon pet godina. Svega 10% pacijenata ponovo dobije bolest u tom petogodišnjem praćenju. A što je najbitnije: na našim klinikama – NEMA smrtnih slučajeva!

Na klinikama koje terapiju anoreksije i bulimije provode tradicionalnim metodama kod manje od 50% pacijenata dolazi do - poboljšanja. Kod većine se bolest ponovi već u toku prve godine terapije. A smrtnost kod ovih pacijenata je i do 18%!

Kako objašnjavate tako dobre rezultate koji se postižu na vašim klinikama, zapravo o kakvoj se metodi uopšte radi?

- Prije svega moram reći da uspjeh naše terapije zavisi od toga što se ova "Mandometermetodija" usavršava cijelo vrijeme kroz naša naučna istraživanja na Karolinskom Institutu u Stockholmu. Naučno-istraživački rad poboljšava terapiju pacijenata oboljelih od anoreksije/ bulimije, a u posljednje vrijeme imamo i vrlo zapažene rezultate i u liječenju - gojaznosti.

Inače, sama "Mandometermetoda" je začuđujuće - jednostavna! Ali prije toga da kažem da je riječ MANDO latinskog porijekla i znači = ja jedem. Mi, dakle, ovom metodom treniramo naše pacijente da ponovo "nauče da jedu". Pacijenti se na našim klinikama nauče da jedu normalno i da prepoznaju signale za glad i signale za sitost.

Osnovno pravilo na našim klinikama je da se terapija provodi bez psihofarmaka lijekova (a što je redovna praksa prilikom tradicionalne terapije anoreksije). Jer, najveći broj ovih klinika gleda na ovu bolest ovako: jednom anorektičar - uvijek anorektičar. Na većini klinika sa tradicionalnom metodom terapije ovih pacijenata vjeruje se da problemi u porodici doprinose nastanku ove bolesti, a zbog simptoma (depresija, strah, nemir...) počinju sa terapijom lijekovima iz grupe psihofarmaka. Sve to je pogrešno, tvrdi dr Cecilia. - Mi imamo pozitivan pogled na anoreksiju, jer imamo – zdrave i izliječene osobe, ponekad čak i zdravije nego su bile prije bolesti, koje rađaju djecu i koje žive potpuno normalan zdrav život nakon naše terapije.

Naša terapija najkraće rečeno jeste: SAMOKONTROLA uz asistenciju našeg izuma – mandometra! Ja često imam običaj da "mandometar" uporedim sa štakom nakon loma noge: nakon loma čovjek se najprije navikava na gips i na hodanje uz pomoć štaka. Kasnije, kad sve sraste i noga zacijeli, čovjek odbacuje štaku. Tako isto pacijenti se uz pomoć mandometra nauče da jedu i da dobiju kontrolu nad gladi/ sitosti... I "mandometar" mu više nije potreban. Baš kao ni štaku nakon loma noge...

Inače, htjela bih da dodam da i na klinikama sa tradicionalnom metodom liječenja anoreksije dolazi do normaliziranja težine kod ovih pacijenata, ali uz pomoć sonde (pacijent se hrani putem sondiranja) i hranljivih napitaka. Ali, kako pacijent nije normalizirao ponašanje u uzimanju hrane, ponovo se gube svi dobijeni kilogrami, a psihički problemi ostaju, što je i normalno ako pacijent nije naučio da jede.

Kažete da se na vašim klinikama uspješno liječi i - pretjerana gojaznost.

Radi li se o nekoj novoj metodi?

- Ne! Radi se o istoj - mandometodi, kojom se treniranjem uz pomoć "mandometra" dolazi do povećanja hormona sitosti (PYY-hormon) i snižavanja hormona gladi (GHRELIN-hormon). Sa ovim eksperimentima mi smo u Engleskoj (Bristol) pošli jos prije 12 godina, ali smo prve prave rezultate tamo postigli 2011. godine. Tada smo potvrdili efekat "mandometra" i na ovoj skupini pacijenata. Radili smo sa pretjerano gojaznim osobama čiji je BMI bio veći od 38 (normalan BMI je od 18,5-24,99) i koji su imali u prosjeku 40 godina, a koji su u prosjeku izgubili 12 kg za godinu dana, što je tri puta efektivnije od drugih metoda gubitka težine i nadmašilo je sve dosadašnje "normalne" metode u liječenju gojaznosti (izuzev do danas jedine uspješne metode - operacije želuca). Međutim, znamo li da danas imamo 1000 miliona debelih ljudi u svijetu, razumljivo je da se svi ti ljudi ne mogu podvrći operaciji želuca. Studije i ovi rezultati u Engleskoj privukli su veliku pažnju naučnih krugova cijele Evrope i Amerike. Tako će s obzirom na takve rezultate, Engleska uskoro u svoju primarnu zdravstvenu zaštitu uvesti - MANDOMETER METODU za liječenje gojaznosti. Naša klinika u USA (New York) takođe se bavi liječenjem pretjerane gojaznosti, dok se naša klinika u Australiji (Melburn) uglavnom bavi liječenjem i praćenjem njihovih pacijenata liječenih u Švedskoj od anoreksije.

Jedna od naše četiri klinike u Švedskoj ima odjel i za liječenje prekomjerne težine.

Ko su vaši pacijenti, ko može kod vas doći na liječenje i kakve su cijene? - pitam na kraju dr Ceciliju Bergh.

- Većinom, 80 %, su mlade žene. Na terapiju kod nas mogu doći pacijenti iz cijelog svijeta. Potrebna je samo uputnica od ljekara iz zemlje odakle pacijent dolazi, ispunjen blanket ("E 112") od strane Osiguravajućeg zavoda odakle pacijent dolazi i naravno - obavijest našoj klinici o želji da sa liječenjem počne kod nas.

Kada se o cijenama radi 24-satni boravak je najskuplji (a period od šest sedmica 24-satnog boravka je obavezan za uspjeh terapije), a nakon toga ide se na dnevni boravak (kući kod nekoga u gostima) ili boravak u našem hotelu (kako za pacijente tako i za roditelje koji dolaze najčešće u pratnji svoje djece). Nakon ukupnih 3-4 mjeseca pacijent dobija "mandometar" sa sobom kući i mi kontrolišemo njegovo stanje i radimo procjenu na distanci (putem SKYP-e). Najbitnije je da su cijene za strane pacijente potpuno iste kao i za švedske pacijente.

Dr Cecilia Bergh, uprkos zvučnim titulama, enormnom uspjehu i napornom radu, izgleda kao da je upravo sišla sa stranica modnih žurnala. Pitam je - odakle crpi tu enormnu snagu a da pritom i tako dobro izgleda?

- Moja osnovna i jedina pokretačka snaga, veli, jeste - moja želja da pomažem ljudima sa ovakvim poremećajima da budu ponovo zdravi.